

ଅଧ୍ୟାୟ

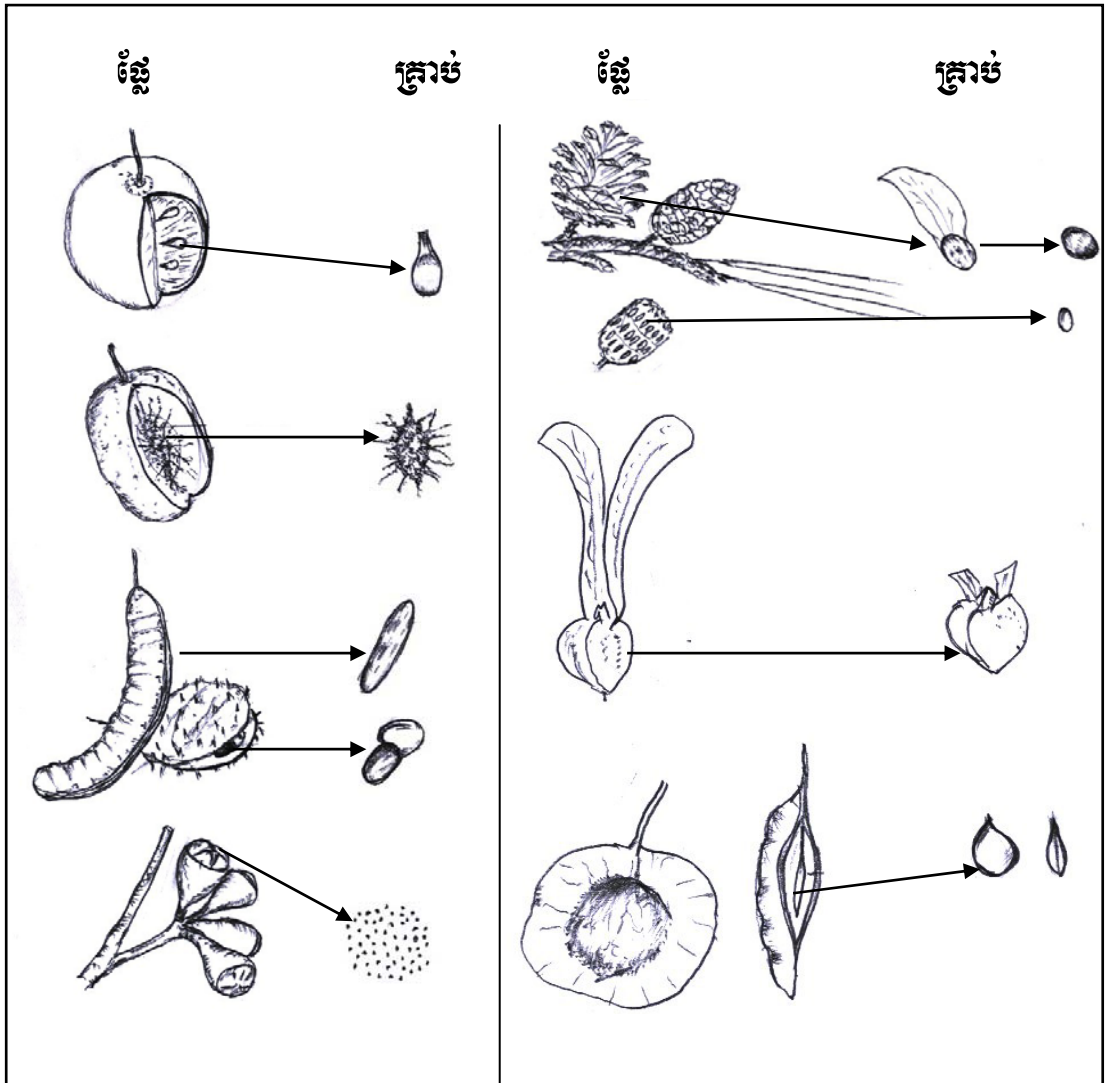
តារាងឧបសម្ព័ន្ធ១

ប្រព្រឹត្តិកម្មគ្រាប់ពូជសំរាប់ប្រភេទឈើមួយចំនួន

ឈ្មោះដើមឈើ	របៀបប្រព្រឹត្តិកម្ម	ចំនួនថ្ងៃ អាចដុះពន្លក	ចំនួនគ្រាប់ ក្នុង១គីឡូក្រាម
កកោះ <i>Sindora siamensis</i>	- ត្រាំទឹកក្តៅ (៧០-៨០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់ពី១០-១២ ម៉ោង ។	៧ - ១០	៣០០ - ៣៥០
ក្រោក <i>Delonix regia</i>	a)- ត្រាំទឹកក្តៅ (៧០-៨០ អង្សា) រយៈពេល ១០នាទី ហើយត្រាំទឹក ធម្មតាមួយយប់ ។ b)- ឬមួយកាប់សំបកគ្រាប់បន្តិច រួចត្រាំទឹកធម្មតា ២៤ម៉ោង	១២ - ២០	១៦០០ - ២៣០០
ក្រព្នង <i>Dalbergia cochinchinensis</i>	- ត្រាំងទឹកក្តៅ		៣.៥០០
កន្ទំថេត <i>Leucaena leucacephala</i> (Ipil-ipil)	a)- ត្រាំក្នុងទឹកធម្មតារយៈពេល ៣៦ ម៉ោង b)- ឬមួយស្រុះទឹកក្តៅហើយត្រាំ ទឹកត្រជាក់ពី២៤-២៧ ម៉ោង	៥ - ១២	១៣.០០០
ខ្នុរ <i>Artocarpus heterophyllus</i> (Jack fruit tree)	- យកសំបកចេញ ហើយត្រាំទឹក ធម្មតា រយៈពេល ២៤ ម៉ោង	៣ - ៥	៤៥ - ៥០
ខ្វារ <i>Haldina cordifolra</i>	- ត្រាំទឹកក្តៅ (៣០-៣៥អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់ពី៨-១០ ម៉ោង		១.៥០០ - ១.៨០០
គតិវ <i>Hopea odorata</i>	- ត្រាំក្នុងទឹកធម្មតារយៈពេល ៨ម៉ោង ឬ យកទៅសាបភ្លាមៗ ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងផ្ទាល ។		២.៥០០ - ៣.០០០
គ្រាប់បែក <i>Swietenia macrophylla</i> (Mahogany)	- ត្រាំទឹកក្តៅ (៥០ អង្សា) រយៈ ពេល៥នាទី រួចត្រាំទឹកត្រជាក់ពី ៨-១០ម៉ោង ។	១៤ - ២៨	២.៣០០
ចំរៀក <i>Albizia lebbeckoides</i> (Indian walnut siris)	- ត្រាំក្នុងទឹកក្តៅទុកអោយត្រជាក់ មួយយប់ រួចលាងទឹកផ្តាប់ ។	៣-៤	

ច្រូស <i>Albizia lebbek</i> (Indian walnut siris)	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៥០ អង្សា) ទុកឱ្យ ត្រជាក់មួយយប់រួចលាងទឹកផ្តាច់ ។	៣ - ៤	៦.០០០ - ១៦.០០០
ឈើទាលទឹក <i>Dipterocarpus alatus</i>	-ត្រាំទឹកត្រជាក់រយៈពេល៨ម៉ោង រួចផ្តាច់ ។		២៥០ - ៣១០
ដូនចៃម <i>Tarrietia javanica</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ (៣៥-៤០) ទុកឱ្យ ត្រជាក់មួយយប់ រួចលាងសំអាត ហើយផ្តាច់ ។		១.៥០០ - ១.៧០០
ត្រសក <i>Peltophorum dasyrrhachis</i> and ត្រាំកង់ <i>Peltophorum plerocarpum</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៦០-៧០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់ពី១០-១៥ម៉ោង រួចលាងសំអាត ហើយផ្តាច់ ។		៩.៥០០- ១១.០០០
ធ្នង់ <i>Pterocarpus macrocarpus</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៦០-៧០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់មួយយប់ រួចលាង សំអាតហើយផ្តាច់ ។	៤ - ១៥	១.៥០០ - ២.០០០
បេង <i>Afzelia xylocarpa</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៧០-៨០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់មួយយប់ ។ -ឬកាប់សំបកគ្រាប់បន្តិចត្រាំទឹក ធម្មតាមួយយប់រួចលាងទឹកផ្តាច់ ។	៧ - ១០	១១០ - ១៦០
ប្រេងខ្យល់ <i>Eucalyptus camadulensis</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៣៥-៤០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់ពី៦-៨ម៉ោង ។		១៨០.០០០- ១៩០.០០០
ផ្លៀក <i>Anisoptera costata</i>	-យកទៅសាបភ្លាមដោយផ្តាច់ នៅក្នុងថ្នាល ។		១.៥០០ - ២.០០០
មែសាក់ <i>Tectona grandis</i>	-ត្រាំក្នុងទឹកហូរ ២៤ម៉ោង រួច ហាលថ្ងៃ ហើយផ្លើមវិញ រួច ហាលថ្ងៃហើយផ្លើមវិញចំនួន ៣ថ្ងៃ ។	១៤ - ៦៨	១.០០០
លឿងរាជ <i>Cassia fistula</i> (Golden shower)	-កាប់សំបកគ្រាប់ចេញបន្តិច ហើយត្រាំទឹកធម្មតា១យប់ រួចលាងផ្តាច់	៥ - ៧	២.០០០ - ៦.០០០

ស្រស់ <i>Pinus merkusii</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៤០-៤៥អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់១យប់រួចលាងផ្តាប់	១៤	៣.០០០ - ៤.០០០
ស្វាយថនី <i>Anacardium occidentale</i> (Cashew nut tree)	-កាប់សំបកគ្រាប់ចេញបន្តិច ដើម្បីកាត់បន្ថយជំងឺ ហើយត្រាំក្នុង ទឹកក្តៅ (៤០-៤៥អង្សា) ទុកឱ្យ ត្រជាក់ពី១០-១៥ម៉ោង ។	១២	២០០ - ៩០០
ស្វាវ <i>Casuarina equisetifolia</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៤០-៤៥អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់១យប់រួចលាងផ្តាប់	៧ - ២១	៦៥០.០០០- ៧០០.០០០
ស្តៅ <i>Azadirachta indica</i>	-យកទៅសាបដោយផ្ទាល់នៅក្នុង ផ្ទាល់តែម្តង ។	៣ - ៥	៤.០០០ - ៦.០០០
សណែកខ្លឹង <i>Cajanus cajan</i> (Pigeon pea)	-ត្រាំក្នុងទឹកធម្មតារយៈពេល ២៤ម៉ោង	២ - ៣	៣.៥០០
ស្វាយ <i>Mangifera indica</i> (Mango)	-កាប់បកយកសំបកគ្រាប់ចេញ ហើយដាក់បណ្តុះដោយផ្ទាល់នៅ ក្នុងផ្ទាល់ ។	៦ - ៩	៤០
អង្កាញ់ <i>Cassia siamea</i>	-ត្រាំទឹកក្តៅ(៦០-៧០អង្សា) ទុកឱ្យត្រជាក់១យប់រួចលាងផ្តាប់	៣ - ៧	២០.០០០- ២៥.០០០
អង្ការដី <i>Sesbania bispinosa</i> (Preckly sesban)	-ត្រាំក្នុងទឹកធម្មតា ២៤ ម៉ោង	៥ - ៨	១០.០០០- ១៥.០០០
អាកាស្យាស្លឹកតូច : <i>Acacia auriculiformis</i>	-ស្រុះក្នុងទឹកពុះ ៣០វិនាទីទៅ ១នាទីហើយត្រាំក្នុងទឹកធម្មតា ១យប់រួចលាងសំអាត ។ -ឬត្រាំក្នុងទឹកក្តៅទុកឱ្យត្រជាក់ ១យប់រួចលាងផ្តាប់ ។	៣ - ៨	៧.៤០០ - ៨.០០០
អាកាស្យាស្លឹកធំ : <i>Acacia mangium</i> (Sabah acacia)	-ត្រាំក្នុងទឹកពុះ៣០វិនាទី ហើយត្រាំក្នុងទឹកធម្មតា១យប់ រួចលាងផ្តាប់ ។	៣ - ៦	៤០.០០០- ៧០.០០០

ឧបសម្ព័ន្ធ៤

គំរោងព្រៃឈើ កម្ពុជា-អាឡឺម៉ង់ (CGFP)

- ឈ្មោះគំរោង** : ការគាំទ្រដល់ការស្តារឡើងវិញ និង ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យព្រៃឈើ គំរោងព្រៃឈើ កម្ពុជា-អាឡឺម៉ង់ (CGFP)
- ទីតាំងកំណត់ប្រតិបត្តិ** : នាយកដ្ឋាន រុក្ខា-ប្រមាញ់
- រយៈពេល** : ដំណាក់កាលទី ១ ពីខែ វិច្ឆិកា ១៩៩៦ ដល់ ខែ មេសា ២០០០
ដំណាក់កាលទី ២ ពីខែ ឧសភា ២០០០ ដល់ខែ មេសា ២០០៤ ។
- ការសន្យាសហការ** : ប្រហែល
- គោលបំណងគំរោង** : ស្ថាប័ន និង ប្រជាជនដែលចូលរួមក្នុងវិស័យព្រៃឈើកាន់តែកើន ឡើង ដែលអនុវត្ត និង ជម្រុញគោលការណ៍គ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយ និរន្តរភាព ។

លទ្ធផល យុទ្ធសាស្ត្រ និង សមិទ្ធិផលសំខាន់ៗ

១. សេវាកម្មប្រឹក្សាអំពីបញ្ហាជម្រើសទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកប ដោយនិរន្តរភាព ត្រូវបានផ្តល់សេវាទៅតាមតម្រូវការ

គំរោងមានភារកិច្ចគាំទ្រដៃគូរបស់ខ្លួនក្នុងការបរិយាយពន្យល់ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយ ព្រៃឈើថ្នាក់ជាតិ នៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំរាប់ការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព ជាពិសេស គឺគោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំរាប់សហគមន៍ព្រៃឈើ ។ គំរោងសន្យាធ្វើការតាមវិធីសាស្ត្រ និង ដំណើរការដែលមានអ្នកពាក់ព័ន្ធចម្រុះ និង សមស្របទៅតាមលទ្ធផល និង ដំណើរការគោលនយោ- បាយរចនាសម្ព័ន្ធសកល ដូចជា សន្និសីទ និង កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ និង កម្មវិធីព្រៃឈើថ្នាក់ជាតិ ។ ដើម្បីសម្រេចការងារទាំងនេះបាន គំរោងកំពុងតែធ្វើការលើបញ្ហាសំខាន់ៗដូចមានរៀបរាប់ខាងក្រោមនេះ :

- ការចូលរួមក្នុងការបរិយាយពន្យល់ពីអនុក្រឹត្យស្តីពីសហគមន៍ព្រៃឈើដោយផ្អែកលើដំណើរ ការពិគ្រោះយោបល់ដែលមានអ្នកពាក់ព័ន្ធទូទាំងប្រទេសចូលរួម ។
- ការចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងការអនុវត្តកម្មវិធីថ្នាក់ជាតិស្តីពីសហគមន៍ព្រៃឈើ ។

- ការផ្ដួចផ្ដើមបង្កើតនូវដំណើរការពិគ្រោះយោបល់អន្តរអ្នកពាក់ព័ន្ធស្តីពីការរៀបចំបង្កើតឱ្យមានសេចក្ដីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាស្តីពីគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ។
- ការបង្កើតឱ្យមានការពិភាក្សាអន្តរអ្នកពាក់ព័ន្ធស្តីពីការរៀបចំផែនការ និង ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីព្រៃឈើថ្នាក់ជាតិសំរាប់ការកែទម្រង់ និង ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យព្រៃឈើទៅថ្ងៃអនាគត ។

២. ប្រព័ន្ធរបស់ និង បណ្ដុះបណ្ដាលសំរាប់បុគ្គលិកផ្នែកព្រៃឈើត្រូវបានកែលម្អ

គំរោងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់បុគ្គលិកផ្នែកព្រៃឈើបានចូលរួមការវាស់ស្ទង់បង្កើនសមត្ថភាពដោយផ្ដោតលើផ្នែកគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើ និង ការផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើ ។ គំរោងក៏ធ្វើការសហការជាមួយមហាវិទ្យាល័យព្រៃឈើនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម និង ផ្នែកព្រៃឈើនៃសាលាកសិកកម្ពុជាព្រៃកល្យប ដើម្បីបង្កើតកម្មវិធី បង្កើនចំណេះដឹង និង ការបង្រៀនរបស់គ្រូបង្រៀន បង្កើតសម្ភារៈបង្រៀន និង សម្របសម្រួលការសរសេរនិក្ខេប BSc និង កម្មវិធីហាត់ធ្វើការងារសំរាប់និស្សិត ។ ជាពិសេស គំរោងគាំទ្រមហាវិទ្យាល័យព្រៃឈើនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្មដើម្បីបញ្ជូនខ្លួនទៅក្នុងបណ្ណាល័យសាកលវិទ្យាល័យថ្នាក់តំបន់ និង អន្តរជាតិ ។

៣. ទស្សនៈជាក់ស្ដែងសំរាប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើត្រូវបានបង្កើត និង សាកល្បង

ដើម្បីគាំទ្រដល់ការខិតខំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការជម្រុញ និង អនុវត្តទស្សនៈសហគមន៍ព្រៃឈើជាស្ថាប័នសំខាន់មួយសំរាប់ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាពស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌនយោបាយទាំងស្រុងនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម គំរោងបានធ្វើការគាំទ្រដល់ការបង្កើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើ ដែលអាចដំណើរការទៅបាន ។ លើវិស័យនេះ គំរោងកំពុងតែសហការជាមួយដៃគូជាច្រើនទៀតដែលមិនត្រឹមតែធ្វើការបង្កើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើរួមគ្នាប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងធ្វើឱ្យការអនុវត្តអាចដំណើរការទៅបាន ។ គំរោងចូលរួមក្នុងដំណើរការសំខាន់ៗដូចខាងក្រោមនេះ៖

- ស្ថិតក្នុងកំរិតនៃការគាំទ្រភាពជាដៃគូទូលំទូលាយមួយនៃការបង្កើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើមួយផ្នែកលើការវាយតម្លៃទូលំទូលាយទូទាំងប្រទេសអំពីវិធីសាស្ត្រសហគមន៍ព្រៃឈើការបរិយាយពន្យល់អំពីទស្សនៈផ្សព្វផ្សាយព្រៃឈើ និង ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការគោលនយោបាយសហគមន៍ព្រៃឈើ ។
- ការចូលរួមក្នុងការបរិយាយនៃសៀវភៅបច្ចេកទេសដំណើរ ។
- ស្ថិតក្នុងការគាំទ្រវិធីសាស្ត្រដៃគូមួយនៃគំនិតផ្ដួចផ្ដើមតាមមូលដ្ឋានដើម្បីអនុវត្តការរៀបចំដីធ្លីដោយមានការចូលរួម (PLUP) និង សហគមន៍ព្រៃឈើ ។

១. អំពីគំរោងគ្រាប់ពូជឈើនៅកម្ពុជា

គំរោងគ្រាប់ពូជឈើកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីគ្រាប់ពូជឈើក្នុងតំបន់៖ “ ការគាំទ្រការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៃវិស័យគ្រាប់ពូជឈើជាតិនៅឥណ្ឌូចិន ” ។

គំរោងគ្រាប់ពូជឈើកម្ពុជាសហការជាមួយនាយកដ្ឋានរុក្ខាប្រមាញ់នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ។ គំរោងនេះ បានទទួលការឧបត្ថម្ភពីរដ្ឋាភិបាលដាណឺម៉ាក តាមរយៈជំនួយអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនៃប្រទេសដាណឺម៉ាកហៅកាត់ថា ដានីដា (DANIDA) ។ សេវាពិគ្រោះយោបល់ និង ការគាំទ្រខាងបច្ចេកទេស ត្រូវបានផ្តល់ដោយមជ្ឈមណ្ឌលគ្រាប់ពូជឈើដានីដា ។

គោលបំណងរួមរបស់គំរោង គឺដើម្បីបង្កើនគុណភាពសមត្ថភាពស្ថាប័នក្នុងការប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជប្រកបដោយគុណភាពនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសប្រភេទពូជឈើក្នុងស្រុក និង ការអភិរក្ស ធនធានហ្សែនព្រៃឈើ ។

គំរោងគ្រាប់ពូជឈើកម្ពុជាមានគោលបំណង៤សំខាន់ៗគឺ៖

- ១- ពង្រឹងស្ថាប័នវិស័យគ្រាប់ពូជឈើ
- ២- បណ្តុះបណ្តាល ផ្សព្វផ្សាយ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស
- ៣- ផ្ទេរចំណេះដឹង និង បច្ចេកវិជ្ជាវិស័យគ្រាប់ពូជឈើ
- ៤- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រអភិរក្សធនធានហ្សែនព្រៃឈើនៅកម្ពុជា

ប្រទេសកម្ពុជាមានជីវចម្រុះដ៏សំបូរបែប ដែលជាសក្តានុពលសំរាប់បង្កើតប្រភពគ្រាប់ពូជប្រកបដោយគុណភាពល្អ។ យើងត្រូវថែរក្សាប្រភពពូជឈើសំខាន់ៗនិងមានតំលៃទាំងអស់ឱ្យទាន់ពេលវេលាសំរាប់កូនចៅយើងជំនាន់ក្រោយ។

២. ព្រៃឈើនៅកម្ពុជា

ប្រទេសកម្ពុជាមានតំបន់ព្រៃឈើប្រហែល៥០%ដែលជាប្រភេទព្រៃមានតំលៃដូចជា៖ ព្រៃស្រោង ព្រៃរល្លោះ និង ព្រៃកោងកាង ព្រៃលិចទឹក ។ល។ ព្រៃឈើទាំងនេះមានសក្តានុពល ជីវចម្រុះ ដ៏សំបូរបែប ។

ក៏ប៉ុន្តែព្រៃឈើជាច្រើនកំពុងតែរេចរិល ឬ ប្រែក្លាយទៅជាដីប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ដោយសារតែការធ្វើកសិកម្មពនេចរ ភ្លើងឆេះព្រៃ និង ការធ្វើអាជីវកម្មឈើហួសកំរិត។ ដោយសារតែភាពរេចរិល

ព្រៃឈើកាន់តែខ្លាំងឡើង និង ការធ្វើអាជីវកម្មក្នុងព្រៃព្រហ្មចារិយ៍ចេះតែបន្តនោះ ធនធានហ្សែននៃ ប្រភេទឈើសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ ត្រូវទទួលរងការគំរាមកំហែង និង បណ្តាលឱ្យប្រភពដើមពូជល្អៗ និង ដំណុះឡើងវិញដោយធម្មជាតិនៃប្រភេទពូជទាំងនេះនឹងត្រូវវិនាសជាមិនខានឡើយ ។

៣. ប្រភេទពូជឈើក្នុងស្រុក

ប្រភេទឈើក្នុងស្រុកមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ វាត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាច្រើនសតវត្សមកហើយ សំរាប់ធ្វើសសរ ទ្វារ បង្អួច សំភារៈសំណង់ និង សង្ហារឹមផ្សេងៗ ។ល។ ក្រៅពីនេះ នៅមានអនុផលព្រៃឈើ ផងដែរ ដូចជា ជ័រឈើ ផ្លែឈើ រុក្ខជាតិផ្ទាំ ដែលមានសារៈសំខាន់បំផុតចំពោះជីវភាពរបស់សហគមន៍ មូលដ្ឋាន ។

ពិតមែនថា ពូជឈើក្នុងស្រុកលូតលាស់យឺតជាងពូជឈើនាំចូល ក៏ប៉ុន្តែវាបានដុះដាលបន្តពូជជា ច្រើនជំនាន់មកហើយ ។ គេបានដឹងថា មិនទាន់មានពូជឈើក្នុងស្រុកណាមួយនៃប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគេ បញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីសុវត្ថិកម្មដើមឈើនៅឡើយ ។ ដូច្នេះ ពូជឈើក្នុងស្រុកមានសក្តានុពលខ្ពស់ណាស់សំរាប់ ធ្វើការសិក្សា និង បញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីបង្កើនគុណភាពនិងអត្រាលូតលាស់របស់វា ។ ការគណនាខាងសេដ្ឋកិច្ច ប្រៀបធៀបពូជឈើក្នុងស្រុក និង ក្រៅស្រុកដែលលូតលាស់លឿន បង្ហាញថាពូជឈើក្នុងស្រុកមានគុណ- ភាពខ្ពស់ មានតំលៃអាចទូទាត់នឹងអត្រាលូតលាស់យឺតរបស់វាបាន ។ ការពិចារណាខាងតំលៃរបស់វា គេ បានគិតបញ្ចូល ទាំងតំលៃជីវសាស្ត្រ និង សង្គម ហើយតំរូវការនាអនាគត ក៏បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា មាន និន្នាការដាំប្រភេទពូជឈើក្នុងស្រុកផងដែរ ។

ការបង្កើនការប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជឈើប្រកបដោយគុណភាព ទាមទារការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែម ព្រោះថាការយល់ដឹងអំពីវិស័យនេះនៅមានកំរិតនៅឡើយ ។ ដូច្នេះ ការពិសោធន៍ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាការងារចាំបាច់ដែលត្រូវអនុវត្ត ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រងាយៗ តែមានប្រសិទ្ធភាព ដូចជាវិធីសាស្ត្រ ប្រមូលគ្រាប់ពូជ ការប្រលេះយកគ្រាប់ និង ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្ម និង បណ្តុះគ្រាប់ជាដើម ដែលអាចឱ្យអ្នក ផលិតគ្រាប់ពូជ បុគ្គលិក-កម្មករថ្នាល និងប្រជាជនតាមជនបទអាចរៀនសូត្របាន ។

៤. ប្រភេទគ្រាប់ពូជ

ចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការផលិតគ្រាប់ពូជ និង ការអភិរក្សធនធានហ្សែន គឺការជ្រើសរើស និង ថែ រក្សាគុណភាពដើមពូជឱ្យបានល្អ ។ ការប្រើប្រាស់ ឬ ការធ្វើអាជីវកម្មឈើគ្មានផែនការច្បាស់លាស់អាច បណ្តាលឱ្យបាត់បង់ធនធានហ្សែនដ៏មានតំលៃសំរាប់ការប្រើប្រាស់នាអនាគត និង បាត់បង់នូវគុណភាព ពូជឈើក្នុងស្រុក ។

ការរៀបចំបណ្តាញប្រភពគ្រាប់ពូជដែលត្រូវឱ្យតំបន់អេកូឡូស៊ីខុសគ្នានឹងអាចរក្សាបាននូវមូល-
ដ្ឋានហ្សេនចំរុះគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់កម្មវិធីដាំឈើ និង សុវត្ថិភាពដើមឈើនាអនាគត។ ដូច្នេះ ការបង្កើត
ប្រភពផលិតគ្រាប់ពូជប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់សំរាប់ ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក គឺជាបេសកកម្មមួយយ៉ាងសំខាន់។

**ការប្រៀបធៀបតំបន់ផលិតគ្រាប់ និង ទីកន្លែងដែលត្រូវដាំ គឺជាកត្តាកំណត់ជោគជ័យ
ដល់កម្មវិធីដាំដើមឈើឡើងវិញ។**

៥. ការអភិរក្សធនធានការប្រើប្រាស់

បច្ចុប្បន្នមានការទទួលស្គាល់កាន់តែច្រើនឡើងថា ការថែរក្សាធនធានហ្សេនព្រៃឈើ គឺជា
លក្ខខណ្ឌចម្បងសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ប្រភេទឈើមួយចំនួនកំពុងរងការគំរាមកំហែងដោយសារតែភាពរេចរិលនៃហ្សេនដែលបណ្តាល
មកពីការធ្វើអាជីវកម្មកាប់ជ្រើសយកតែដើមល្អៗ។ ការអភិរក្សហ្សេនចំរុះគឺមានប្រយោជន៍សំរាប់កម្មវិធី
សុវត្ថិភាពដើមឈើនាអនាគត។

ដើមឈើល្អ ដុះចេញពីគ្រាប់ពូជដែលមានគុណភាពសេនេទិចល្អ

ធម្មតា ពូជឈើភាគច្រើនងាយអភិរក្សបំផុតនៅក្នុងតំបន់ធម្មជាតិរបស់វា ប៉ុន្តែក្នុងកាលៈទេសៈ
ខ្លះ ព្រៃធម្មជាតិត្រូវបានគេរំខាន ហើយប្រជាជនមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរព្រៃឈើ ។ល។ មិនអាចការពារបាន
ដូច្នេះ តំរូវឱ្យយើងបង្កើតតំបន់អភិរក្សនៅក្រៅតំបន់ធម្មជាតិរបស់វា។

បច្ចុប្បន្នគំរោងគ្រាប់ពូជឈើកម្ពុជា កំពុងតែប្រមូលទិន្នន័យសំរាប់សំរួលដល់ដំណើរការរៀបចំ
យុទ្ធសាស្ត្រអភិរក្សធនធានហ្សេន ព្រៃឈើកម្ពុជា។

ការអភិរក្សព្រៃឈើដែលមានជីវចំរុះខ្ពស់ នឹងបង្កើតបានជាមូលដ្ឋានផលិតគ្រាប់ពូជមួយប្រកប
ដោយគុណភាពខ្ពស់សំរាប់ ប្រើប្រាស់ក្នុងការស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ។ លើសពីនេះ ការរៀបចំបណ្តាញ
តំបន់ប្រភពផលិតគ្រាប់ពូជនៅក្នុងព្រៃធម្មជាតិដែលមិនទាន់ធ្វើអាជីវកម្មនឹងផ្តល់នូវសក្តានុពលយ៉ាងខ្ពស់
ដល់ការងារស្រាវជ្រាវផងដែរ។

កសិករអាចរកប្រាក់ចំណូលបានមកពីការប្រមូលគ្រាប់ពូជឈើ

**កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននឹងទទួលបាននូវ
ការកោតសរសើរពីកូនចៅជំនាន់ក្រោយជាមិត្តទាន។**

គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពលើវិស័យព្រៃឈើ បានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ ជាកិច្ចសហ-ប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស រវាងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសជប៉ុន(JICA) និង នាយកដ្ឋានរុក្ខា-ប្រមាញ់ (DFW) និងបញ្ចប់ នៅក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។ គោលបំណងគឺបង្កើនសមត្ថភាពលើវិស័យព្រៃឈើ ដែលរួមទាំងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីនាយកដ្ឋានរុក្ខា-ប្រមាញ់ ក៏ដូចជាមន្ត្រីស្ថាប័នផងដែរ ។

គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពលើវិស័យព្រៃឈើ បានធ្វើឱ្យមានការជឿនលឿនជាជំហានៗ ។ ស្នាដៃដែលបានសំរេចមានជាអាទិ៍ :

- បើកកិច្ចប្រជុំ និង សិក្ខាសាលាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងសមត្ថភាព
- ការបង្កើត និង វិភាគទិន្នន័យលើការបណ្តុះបណ្តាលកន្លងមក
- ការវិភាគសំនួរចម្លើយរបស់មន្ត្រីរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត-ក្រុង
- ការរៀបចំកម្មវិធីដែលទាក់ទង និងរូបមន្តចាំបាច់
- កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលទូទៅឆ្នាំ ២០០៣
- ការសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលព្រៃឈើ និង សត្វព្រៃ
- ការអនុវត្តន៍ សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច នៅជុំវិញមជ្ឈមណ្ឌល
- ការផ្តល់ឧបករណ៍សំភារៈចាំបាច់
- ការវាស់វែងព្រៃឈើ

គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពលើវិស័យព្រៃឈើ បានប្តូរទីតាំងទៅមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលវិស័យព្រៃឈើ និង សត្វព្រៃ ។ នៅថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ មជ្ឈមណ្ឌលនេះ ត្រូវបានសម្ពោធឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការដោយ សម្តេច **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ គំរោងពង្រឹងសមត្ថភាពលើវិស័យព្រៃឈើ អនុវត្តន៍កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលឆ្នាំ ២០០៣ ដែលរួម មាន៦មុខវិជ្ជា ដូចជា : ច្បាប់ព្រៃឈើ , សហគមន៍ព្រៃឈើ , ថ្នាលបណ្តុះកូនឈើ , រុក្ខវប្បកម្ម , ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ /ចំការឈើ និង ការវាស់វែងព្រៃឈើ ។

កម្មវិធីការងារផ្នែកកសិកម្មនៅកម្ពុជា (PRASAC II)

ប្រាសាក់បានចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិការក្នុងឆ្នាំ១៩៩៥ ជាកម្មវិធីស្តារកសិកម្មនៅក្នុងខេត្តចំនួន៦ដែលស្ថិតនៅជុំវិញរាជធានីភ្នំពេញ។ ការពិតពីដើមឡើយ កម្មវិធីស្តារនេះបានចេញជាពង្សាវតារ (ប្រាសាក់១, ប្រាសាក់២, ប្រាសាក់៣) ។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ គំរោងទាំងនោះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលគ្នា ហើយការអនុវត្តន៍មានរយៈពេលចាប់ពី០១/០១/៩៥-៣០/០៤/៩៩ ដែលរយៈពេលនេះបានក្លាយទៅជាជំហានទី I របស់ប្រាសាក់ (ប្រាសាក់ I , PRASAC I) ។

ប្រាសាក់ II, ជំហានទី II, ចាប់ផ្តើមរៀបចំពី ០១/០៥/១៩៩៩-៣១/១២/២០០៣ ។ សំរាប់ជំហាននេះ ការបង្វែរទិសយុទ្ធសាស្ត្រពី កម្មវិធីសង្គ្រោះបន្ទាន់ ឆ្ពោះទៅរកគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជនបទមួយត្រូវបានគ្រោងទុកជាមុន។ ការបញ្ចូលសមិទ្ធផលប្រាសាក់ I និង ការបន្តការងារ គឺជាគោលការណ៍ចម្បងសំរាប់ដឹកនាំការអនុវត្តន៍ការងារគំរោងនៃប្រាសាក់ II នេះ ដោយរួមបញ្ចូលគ្រប់សកម្មភាពការងារទាំងអស់របស់គំរោងទៅក្នុងស្ថាប័នជាតិជាដៃគូ ហើយ និង ការពង្រឹងការដឹកនាំ និង ស្ថាប័នស៊ីវិលផង ។

ប្រាសាក់គឺជាភាគមួយនៃដំណើរការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្ពោះទៅរកយុទ្ធសាស្ត្រការអភិវឌ្ឍន៍មធ្យមមួយនៅជនបទរបស់កម្ពុជា។ បទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងយ៉ាងសម្បូរបែប បានធ្វើឱ្យជំហានទាំងពីរនេះអាចជាគន្លឹះសំរាប់គោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ទៅថ្ងៃអនាគត។ ទិសដៅទៅមុខរបស់ប្រាសាក់គឺជាយន្តការទ្រទ្រង់ការអនុវត្តន៍ផ្ទាល់ឆ្ពោះទៅដល់ការគ្រប់គ្រងដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាគោលការណ៍ពិស្តារក្នុងការអនុវត្តន៍គំរោងប្រាសាក់ II :

គោលបំណង : អនុវត្តបន្តនូវសកម្មភាពការងារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៅទូទាំង៦ខេត្ត លើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត កសិកម្ម អភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍ ឥណទាន ការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសខ្នាតតូច និង ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ។

ទីតាំង : -ផ្នែកគ្រប់គ្រងគំរោងនៅភ្នំពេញ ។

-ខេត្តតាកែវ កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង កំពង់ចាម ព្រៃវែង និង ខេត្តស្វាយរៀង ។

សមាសភាព : -ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត: សាងសង់ និង អនាម័យទឹក (ខ្វែងអណ្តូង ដៅចំណុចទឹក បង្កើត និង បណ្តុះបណ្តាលគណៈកម្មការទឹក) (ជាភាគមួយនៃការងារជំពូក២) ។

-កសិកម្ម: កសាង (ស្តារប្រព័ន្ធស្រោចស្រព សាងសង់ផ្លូវលំជនបទ...) (ជាភាគមួយនៃការងារជំពូក២) ការផ្សព្វផ្សាយ កសិកម្ម (ផលិត និង ពង្រីកពូជ ដំណាំរួមផ្សំ បណ្តុះបណ្តាលកសិករ ការភ្ជាស់កូនត្រី...) (ជាភាគមួយនៃការងារជំពូក៣) ។

-អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ (ផ្សព្វផ្សាយ និង បណ្តុះបណ្តាល) ។